

Βυζαντινή Αγιολογία με έμφαση στον βίο του Λέοντος Κατάνης

Διδάσκων: Καθηγητής Αλέξανδρος Αλεξάκης

2^η ενότητα: «Διάλεξη 2»

Κύρια σημεία του μαθήματος

Στη δεύτερη θεματική ενότητα του μαθήματος γίνεται σύντομη αναφορά στο αγιολογικό έργο που εμφανίζεται μετά τον βίο του Αγ. Αντωνίου. - Συνοπτική παρουσίαση αγιολογικής παραγωγής του 4ου μ.Χ. αιώνα και κυρίως των αγιολογικών κειμένων που έγραψαν οι Καπαδόκες. – Κείμενο: Εγκώμιο εις τον Μέγα Βασίλειο του Γρηγορίου Ναζιανζηνού.

Λέξεις κλειδιά του μαθήματος

Αγιολογία, Ευσέβιος Καισάρειας, βίος Κων/νου, Βασίλειος

Καισάρειας, Γρηγόριος Νύσσης, Γρηγόριος Ναζιανζηνός.

Ακολουθεί το υπό εξέταση κείμενο

«ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ»

Ἐμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις τῶν λόγων ἀεὶ
προθεῖς ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τοῖς
ἐμοῖς λόγοις ὡς οὔπω τοῖς ἑαυτοῦ τῶν πάντων οὐδεὶς,
ἑαυτὸν νῦν ἡμῖν προθήσειν, ὑπόθεσιν ἀγώνων μεγίστην τοῖς
περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν. Οἶμαι γάρ, εἴ τις τῆς ἐν
λόγοις δυνάμεως πεῖραν ποιούμενος, ἔπειτα πρὸς μέτρον
κρῖναι ταύτην θελήσειε, μίαν ἐκ πασῶν ὑπόθεσιν προσησά-
μενος, καθάπερ οἱ ζωγράφοι τοὺς ἀρχετύπους πίνακας,
ταύτην ἂν ὑφελὼν μόνην, ὡς λόγου κρείττονα, τῶν ἄλλων
ἐλέσθαι τὴν πρώτην· τοσοῦτον ἔργον ἢ τοῦ ἀνδρὸς
εὐφημία, μὴ ὅτι γε ἡμῖν τοῖς πάλαι πᾶν τὸ φιλότιμον κατα-
λύσασιν, ἀλλὰ καὶ οἷς βίος ἐστὶν ὁ λόγος, ἐν τοῦτο ἐσπου-

δακόσι καὶ μόνον, ταῖς τοιαύταις ἐνευδοκιμεῖν ὑποθέσασιν!

Ἔχω μὲν οὕτω περὶ τούτων καί, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, λίαν

ὀρθῶς. Οὐκ οἶδα δὲ εἰς ὅ τι ἂν ἄλλο χρησαίμην τοῖς

λόγοις μὴ νῦν χρησάμενος. ἢ ὅ τί ποτ' ἂν μᾶλλον ἢ ἐμαυτῷ

χαρισαίμην ἢ τοῖς ἀρετῆς ἐπαινέταις ἢ τοῖς λόγοις αὐτοῖς,

ἢ τὸν ἄνδρα τοῦτον θαυμάσας. Ἐμοί τε γὰρ ἔσται τοῦτο

χρέος ἰκανῶς ἀφωσιωμένον· χρέος δέ, εἴπερ ἄλλο τι, τοῖς

ἀγαθοῖς τά τε ἄλλα καὶ περὶ τὸν λόγον, ὁ λόγος. Ἐκεί-

νοις θ' ἅμα μὲν ἡδονὴ <ἂν> γένοιτο, καὶ ἅμα παράκλησις

εἰς ἀρετὴν, [ὁ λόγος]. Ὡν γὰρ τοὺς ἐπαίνους, οἶδα τούτων

σαφῶς καὶ τὰς ἐπιδόσεις· [ἐπ' οὐδενὸς οὖν τῶν ἀπάντων, οὐκ

ἔστιν ἐφ' ὅτῳ οὐχὶ τῶν ἀπάντων]. Τοῖς τε λόγοις αὐτοῖς

ἀμφοτέρωθεν ἂν ἔχοι τὸ πρᾶγμα καλῶς· εἰ μὲν ἐγγύς

ἔλθοιεν τῆς ἀξίας, τὴν ἑαυτῶν ἐπιδεδειγμένοις δύναμιν· εἰ

δὲ πλεῖστον ἀπολειφθεῖεν, ὃ πᾶσα παθεῖν ἀνάγκη τοῖς ἐκεῖ-

νον ἐγκωμιάζουσιν, ἔργῳ δεδηλωκόσι τὴν ἦτταν, καὶ τὸ

κρείττω ἢ κατὰ λόγου δύναμιν εἶναι τὸν εὐφημούμενον.

Ἄ μὲν οὖν πεποιήκέ μοι τὸν λόγον καὶ δι' ἃ τὸν

ἀγῶνα τοῦτον ἐνεστησάμην, ταῦτά ἐστιν. εἰ δὲ τοσοῦτον

ἀπῆντηκα τοῦ καιροῦ δεύτερος καὶ μετὰ τοσοῦτους ἐπαινέτας,

ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τὰ ἐκείνου σεμνύναντας, μηδεὶς θαυμα-

ζέτω. Ἄλλὰ συγγινωσκέτω μὲν ἡ θεία ἢ ψυχὴ, καὶ πάντ'

ἐμοὶ σεβασμία καὶ νῦν καὶ πρότερον. Πάντως δὲ ὡς σὺν

ἡμῖν ὧν ἐπηνώρθου πολλὰ τῶν ἐμῶν ὄρω τε φιλίας καὶ

νόμῳ κρείττονι (οὐ γὰρ αἰσχύνομαι τοῦτο λέγειν, ὅτι καὶ
παῖσι νόμος ἦν ἀρετῆς), οὕτω καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς γενόμενος,
συγγνώμων ἔσται τοῖς ἡμετέροις. Συγγινωσκέτωσαν δὲ καὶ
ὑμῶν ὅσοι θερμότεροι τοῦ ἀνδρὸς ἐπαινέται, εἴπερ τις ἔστιν
ἄλλου θερμότερος, ἀλλὰ μὴ τοῦτο μόνον πάντες ὁμότιμοι,
τὴν τοῦ ἀνδρὸς εὐφημίαν.

Οὐ γὰρ ὀλιγωρία τὸ εἰκὸς ἐνελίπομεν· μή ποτε
τοσοῦτον ἀμελήσαιμεν ἢ ἀρετῆς ἢ τοῦ φιλικοῦ καθήκοντος·
οὐδὲ τῷ νομίζειν ἄλλοις μᾶλλον ἡμῶν προσήκειν τὸν
ἔπαινον. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὠκνοῦν τὸν λόγον, εἰρήσεται
γὰρ τάληθές, ὥσπερ οἱ τοῖς ἱεροῖς προσιόντες, πρὶν καθαρ-
θῆναι καὶ φωνὴν καὶ διάνοιαν. Ἔπειτα, οὐκ ἀγνοοῦντας

μέν, ὑπομνήσω δ' οὖν ὅμως, ὧν μεταξὺ περὶ τὸν ἀληθῆ

λόγον ἡσχολήμεθα κινδυνεύοντα, καλῶς βιασθέντες, καὶ

κατὰ Θεὸν ἴσως ἔκδημοι γεγονότες, καὶ οὐδὲ ἀπὸ γνώμης

ἐκείνῳ τῷ γενναίῳ τῆς ἀληθείας ἀγωνιστῆ καὶ μηδὲν ἔτε-

ρον ἀναπνεύσαντι ὅτι μὴ λόγον εὐσεβῆ καὶ κόσμου παντὸς

σωτήριον. Τὰ γὰρ τοῦ σώματος ἴσως οὐδὲ θαρρήσαι

χρὴ λέγειν ἀνδρὶ γενναίῳ καὶ ὑπὲρ τὸ σῶμα πρὶν ἐνθένδε

μεταναστῆναι, καὶ μηδὲν ἀξιοῦντι τῶν τῆς ψυχῆς καλῶν

ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ παραβλάπτεσθαι.

Τὰ μὲν δὴ τῆς ἀπολογίας ἐνταῦθα κείσθω· καὶ γὰρ

οὐδὲ μακροτέρας οἶμαι ταύτης δεήσειν ἡμῖν, πρὸς ἐκεῖνόν

γε ποιούμενοις τὸν λόγον καὶ τοὺς εἰδότας σαφῶς τὰ ἡμέ

τερα. Ἦδη δὲ πρὸς αὐτὴν ἡμῖν ἰτέον τὴν εὐφημίαν,

αὐτὸν προσησαμένους τοῦ λόγου τὸν ἐκείνου Θεόν, μὴ

καθυβρίσαι τὸν ἄνδρα τοῖς ἐγκωμίοις, μηδὲ πολὺ δεύτερον

τῶν ἄλλων ἐλθεῖν, κἂν ἐκείνου πάντες ἴσον ἀπολειπώμεθα,

καθάπερ οὐρανοῦ καὶ ἡλιακῆς ἀκτῖνος οἱ πρὸς αὐτὰ βλέ-

ποντες.

Εἰ μὲν οὖν ἐώρων αὐτὸν γένει καὶ τοῖς ἐκ γένους

φιλοτιμούμενον, ἢ τινα τῶν μικρῶν ὅλως καὶ οἷς οἱ χαμαὶ

βλέποντες, ἄλλος ἂν ἡρώων ὠφθη κατάλογος. Ὅσα τῶν ὑπὲρ

ἐκεῖνον τοῖς χρόνοις ἐκείνῳ συνεισηνεγκεῖν <ἂν> εἶχομεν

καὶ οὐδ' ἂν ταῖς ἱστορίαις παρήκαμεν ἔχειν τι πλεον ἡμῶν

ἐκεῖνό γε πλεον ἔχοντες πάντως, τὸ μὴ πλάσματι μηδὲ

μύθοις, αὐτοῖς δὲ τοῖς πράγμασι καλλωπίζεσθαι, καὶ ὧν

πολλοὶ μάρτυρες. Πολλὰ μὲν γὰρ ὁ Πόντος ἡμῖν ἐκ

τοῦ πατρὸς προβάλλει τὰ διηγήματα καὶ οὐδενὸς ἐλάττω

τῶν πάλαι περὶ αὐτὸν θαυμάτων, ὧν πλήρης πᾶσα συγ-

γραφὴ τε καὶ ποίησις· πολλὰ δὲ τὸ ἐμὸν ἔδαφος τοῦτο, οἱ

σεμνοὶ Καππαδόκαι, τὸ μηδὲν ἦττον κουροτρόφον ἢ εὐῖπνον.

Ὅθεν τῷ πατρῷ γένει τὸ μητρῷον ἡμεῖς ἀντανίσχο-

μεν. Στρατηγαί τε καὶ δημαγωγίαι καὶ κράτος ἐν βασι-

λείοις αὐλαῖς· ἔτι δὲ περιουσίαι καὶ θρόνων ὕψη καὶ

τιμαὶ δημόσιαι καὶ λόγων λαμπρότητες, τίνων ἢ πλείους ἢ

μείζους; Ὡν ἡμῖν, εἰ βουλομένοις εἰπεῖν ἐξῆν, οὐδὲν

ἂν ἦσαν ἡμῖν οἱ Πελοπίδαι καὶ Κεκροπίδαι καὶ οἱ Ἄλκμαίω-

νες, Αΐακίδαι τε καὶ Ἡρακλεΐδαι καὶ ὧν οὐδὲν ὑψηλότε-
ρον, οἵτινες ἐκ τῶν οἰκείων φανερώς εἶπειν οὐκ ἔχοντες
ἐπὶ τὸ ἀφανὲς καταφεύγουσι, δαίμονας δὴ τινὰς καὶ θεοὺς
καὶ μύθους τοῖς προγόνοις ἐπιφημίζοντες, ὧν τὸ σεμνότα-
τον ἀπιστία, καὶ ὕβρις τὸ πιστευόμενον.

Ἐπειδὴ δὲ ὑπὲρ ἀνδρὸς ἡμῖν ὁ λόγος κατ' ἀνδρα
κρίνεσθαι τὴν εὐγένειαν ἀξιοῦντος, καὶ μὴ τὰς μὲν μορφὰς
καὶ τὰς χροῶς ἐξ ἑαυτῶν δοκιμάζεσθαι καὶ τῶν ἵππων τοὺς
εὐγενεστάτους ἢ ἀτιμοτάτους, ἡμᾶς δὲ ζωγραφεῖσθαι τοῖς
ἔξωθεν, ἐν ἧ δύο τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχόντων αὐτῶ καὶ
ταῦτα οἰκεῖα τῷ ἐκείνου βίῳ καὶ οἷς ἂν μάλιστα ἡσθεῖη
λεγομένοις εἰπών, ἐπ' αὐτὸν καὶ δὴ τρέψομαι.

Ἄλλου μὲν οὖν ἄλλο τι γνῶρισμα καὶ διήγημα, καὶ
γένους καὶ τοῦ καθέκαστον, ἢ μικρὸν ἢ μείζον, καθάπερ
τις κληῖρος πατρῷος ἢ πόρρωθεν ἢ ἐγγύθεν ἠργμένος,
κάτεισιν εἰς τοὺς ὕστερον· τούτῳ δὲ γενοῖν τοῖν ἀμφοτέ-
ροι τὸ εὐσεβὲς ἐπίσημον, δηλώσει δὲ νῦν ὁ λόγος.

Διωγμὸς ἦν, καὶ διωγμῶν ὁ φρικωδέστατος καὶ
βαρύτερος· εἰδόσι λέγω τὸν Μαξιμίνου, ὃς πολλοῖς τοῖς
ἐγγύθεν γενομένοις ἐπιφυεῖς πάντας φιλανθρώπους ἀπέ-
δειξε, θράσει τε πολλῶν ῥέων καὶ φιλονεικῶν τὸ τῆς ἀσε-
βείας κράτος ἀναδήσασθαι. Τοῦτον πολλοὶ μὲν ὑπερέσχον
τῶν ἡμετέρων ἀγωνιστῶν, καὶ μέχρι θανάτου διηγωνισ-
μένοι καὶ πρὸ θανάτου μικρόν, τοσοῦτον ἀπολειφθέντες

ὅσον ἐπιβιώναι τῇ νίκη καὶ μὴ συναπελθεῖν τοῖς παλαίσμασιν,

ἀλλ' ὑπολειφθῆναι τοῖς ἄλλοις ἀλειπται τῆς ἀρετῆς,

ζῶντες μάρτυρες, ἔμπνοοι στῆλαι, σιγῶντα κηρύγματα,

σὺν πολλοῖς δὲ τοῖς ἀριθμουμένοις καὶ οἱ πρὸς πατρός τοῦτω

πατέρες, οἷς πᾶσαν ἀσκήσασιν εὐσεβείας ὁδὸν καλὴν ἐπή-

νεγκεν ὁ καιρὸς ἐκεῖνος τὴν κορωνίδα· παρασκευῆς μὲν γὰρ

οὕτως εἶχον καὶ γνώμης ὡς πάντα ῥαδίως οἴσοντες, ἐξ ὧν

στεφανοῖ Χριστὸς τοὺς τὴν ἐκείνου μιμησαμένους ὑπὲρ

ἡμῶν ἄθλησιν.

Ἐπεὶ δὲ νόμιμον αὐτοῖς ἔδει καὶ τὸν ἀγῶνα

γενέσθαι· νόμος δὲ μαρτυρίας μήτε ἐθελοντὰς πρὸς τὸν

ἀγῶνα χωρεῖν, φειδοῖ τῶν διωκόντων καὶ τῶν ἀσθενεσ-

τέρων, μήτε παρόντας ἀναδύεσθαι· τὸ μὲν γὰρ θράσους,

τὸ δὲ ἀνανδρίας ἐστίν· καὶ τοῦτο τιμῶντες ἐκεῖνοι

τὸν νομοθέτην, τί μηχανῶνται; μᾶλλον δέ, πρὸς τί

φέρονται παρὰ τῆς πάντα τὰ ἐκείνων ἀγούσης προνοίας;

Ἐπί τινα τῶν Ποντικῶν ὀρῶν λόχμην, πολλὰ δὲ αὔται

παρ' αὐτοῖς εἰσι καὶ βαθεῖαι καὶ ἐπὶ πλεῖστον διήκουσαι,

καταφεύγουσι, λίαν ὀλίγοις χρώμενοι καὶ τῆς φυγῆς συνερ-

γοῖς καὶ τῆς τροφῆς ὑπηρέταις. Ἄλλοι μὲν οὖν θαυ-

μαζέτωσαν τὸ τοῦ χρόνου μῆκος· καὶ γὰρ ἐπὶ πλεῖστον

αὐτοῖς, ὡς φασι, τὸ τῆς φυγῆς παρετάθη ἔτος που ἕβδο-

μον, καὶ μικρόν τι πρὸς· τό τε τῆς διαίτης σώμασιν εὖ γεγο-

νόσι στενόν τε καὶ παρηλλαγμένον, ὡς τὸ εἶκός, καὶ τὸ

ὑπαιθρίοις κρυμοῖς καὶ θάλπεσι καὶ ὄμβροις ταλαιπωρεῖν,

ἢ τε ἄφιλος ἐρημία καὶ τὸ ἀκοινώνητόν τε καὶ ἄμικτον,

ὅσον εἰς κακοπάθειαν τοῖς ὑπὸ πολλῶν δορυφορουμένοις

καὶ τιμωμένοις. Ἐγὼ δέ, ὃ τούτων μεῖζόν ἐστι καὶ

παραδοξότερον, λέξων ἔρχομαι· ἀπιστήσῃ δ' οὐδεὶς ἢ ὅστις

οὐδὲν μέγα οἶεται τοὺς ὑπὲρ Χριστοῦ διωγμοὺς καὶ κινδύ-

νους, κακῶς γινώσκων καὶ λίαν ἐπικινδύνως.

Ἐπόθουν τι καὶ τῶν πρὸς ἡδονὴν οἱ γεννάδαι, τῷ

χρόνῳ κάμνοντες καὶ τῶν ἀναγκαίων ὄντες διακορεῖς· καὶ

τὰ μὲν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ ἐφθέγγαντο· οὐ γὰρ ἦσαν γογγυ-

σται κατὰ τοὺς ἐκείνους ἐν τῇ ἐρήμῳ ταλαιπωροῦντας μετὰ

τὴν ἐξ Αἰγύπτου φυγὴν, ὡς ἄρα βελτίων Αἴγυπτος αὐτοῖς

εἴη τῆς ἐρημίας, πολλὴν τῶν λεβήτων καὶ τῶν κρεῶν χορη-
γοῦσα τὴν ἀφθονίαν τῶν τε ἄλλων ὅσα ἐκεῖσε ἀπέλιπον·
ἢ γὰρ πλινθεία καὶ ὁ πηλὸς οὐδὲν ἦν αὐτοῖς τότε διὰ τὴν
ἄνοιαν· ἄλλα δέ, ὡς εὐσεβέστερα καὶ πιστότερα!
«Τί γάρ ἐστιν, ἔλεγον, τῶν ἀπίστων, εἰ ὁ τῶν θαυ-
μασίων Θεός, ὁ θρέψας πλουσίως ἐν ἐρήμῳ ξένον λαὸν καὶ
φυγάδα, ὥστε καὶ ἄρτον ὀμβρῆσαι καὶ βλύσαι ὄρνιθας,
τρέφων οὐ τοῖς ἀναγκαίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς περιττοῖς·
εἰ ὁ τεμῶν θάλασσαν καὶ στήσας ἥλιον καὶ ποταμὸν ἀνακό-
ψας, καὶ τᾶλλα δὴ ὑπειπόντες ὅσα πεποίηκε (φιλεῖ γὰρ ἐν
τοῖς τοιοῦτοις φιλιστορεῖν ἢ ψυχὴ καὶ πολλοῖς θαύμασιν
ἀνυμνεῖν τὸν Θεόν)· οὗτος, ἐπῆγον, καὶ ἡμᾶς θρέψειε σήμε-

ρον τοῖς τῆς τρυφῆς τοὺς τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστάς;

Πολλοὶ μὲν θῆρες τὰς τῶν πλουσίων διαφυγόντες τραπέζας,

ἄπερ ἦν ποτε καὶ ἡμῖν, τοῖς ὄρεσι τούτοις ἐμφωλεύουσι·

πολλοὶ δὲ ὄρνιθες τῶν ἐδωδίσμων τοὺς ποθοῦντας ἡμᾶς

ὑπερίπτανται, ὧν τί μὴ θηράσιμόν σοι θελήσαντι μόνον»;

Ταῦτ' ἔλεγον, καὶ ἡ θήρα παρῆν, ὄψον αὐτόματον,

ἀπραγμάτευτος πανδαισία, ἔλαφοι τῶν λόφων ποθὲν ὑπερ-

φανέντες ἀθρόως. Ὡς μὲν εὐμεγέθεις, ὡς δὲ πίονες, ὡς

δὲ πρόθυμοι πρὸς σφαγὴν! Μονονουχὶ καὶ τοῦτο εἰκά-

ζειν ἦν, ὅτι μὴ τάχιον ἐκλήθησαν ἐδυσχέραινον. Οἱ μὲν

εἶλκον τοῖς νεύμασι, οἱ δὲ ἤγοντο. Τίνος διώκοντος ἢ

συναναγκάζοντος; Οὐδενός. Τίνων ἰππέων; Ποίων κυνῶν;

Τίνος ὑλακῆς ἢ κραυγῆς ἢ νέων προκαταλαβόντων τὰς
διεξόδους τοῖς θήρασι νόμοις; Εὐχῆς δέσμιοι καὶ δικαίας
αἰτήσεως. Τίς ἔγνω τοιοῦτον θήραμα τῶν νῦν ἢ τῶν
πώποτε.

ὦ τοῦ θαύματος! αὐτοὶ τοῦ θηράματος ἦσαν
ταμίαι. Ὅσον φίλον εἶχετο θελήμασι μόνον· ὅσον περιττὸν
ἀπεπέμφθη ταῖς λόχμασι εἰς δευτέραν τράπεζαν. Οἱ ὄψο-
ποιοὶ σχέδιοι, τὸ δεῖπνον εὐτρεπέες, οἱ δαιτύμονες εὐχάρισ-
τοι, προοίμιον ἔχοντες ἤδη τῶν ἐλπιζομένων τὸ παρὸν
θαῦμα. Ἐξ οὗ καὶ πρὸς τὴν ἄθλησιν ὑπὲρ ἧς ταῦτα ἦν
αὐτοῖς, ἐγίνοντο προθυμότεροι. Τοιαῦτα τὰ ἐμὰ διηγήματα.
Σὺ δέ μοι λέγε τὰς ἐλαφιβόλους σου καὶ τοὺς ὠρίω-

νας καὶ τοὺς Ἄκταίωνας, τοὺς κακοδαίμονας θηρευτάς, ὁ

ἐμὸς διώκτης, ὁ τοὺς μύθους θαυμάζων καὶ τὴν ἀντιδο-

θειῖσαν ἔλαφον τῆς παρθένου, εἴ τι τοσοῦτον εἰς φιλοτιμίαν

ἔστι σοι, κἂν δῶμεν μὴ μῦθον εἶναι τὸ ἱστορούμενον.

Ὡς τά γε ἐξῆς τοῦ λόγου καὶ λίαν αἰσχρά! Τί γὰρ ὄφε-

λος τῆς ἀντιδόσεως, εἰ σώζει παρθένον ἵνα ξενοκτονεῖν

διδαχθῆ, ἀπανθρωπίαν μαθοῦσα φιλανθρωπίας ἀντίδοσιν;

Τοῦτο μὲν οὖν τοσοῦτον ἐκ πολλῶν ἔν καὶ ἀντὶ

πολλῶν, ὡς ὁ ἐμὸς λόγος. Καὶ τοῦτο διήλθον, οὐχ ἵν'

ἐκείνῳ προσθῶ τι τῆς εὐδοξίας· οὔτε γὰρ θάλασσα δεῖται

τῶν εἰσρέοντων εἰς αὐτὴν ποταμῶν κἂν εἰσρέωσιν ὅτι

πλεῖστοι καὶ μέγιστοι, οὔτε τῶν εἰσοισόντων τι πρὸς εὐφη-

μίαν ὁ νῦν ἐπαινούμενος· ἀλλ' ἴν' ἐπιδείξαιμι, οἴων

αὐτῶ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρχόντων, καὶ πρὸς ὃ παράδειγμα

βλέπων, ὅσον ὑπερηκόντισεν. Εἰ γὰρ μέγα τοῖς ἄλλοις τὸ

προσλαβεῖν τι παρὰ τῶν ἄνωθεν εἰς φιλοτιμίαν, μεῖζον

ἐκείνῳ τὸ προσθεῖναι τοῖς ἄνω παρ' ἑαυτοῦ, καθάπερ ρεύ-

ματος ἀνατρέχοντος.